

PLAN VATTEN OCH AVLOPP

Version 1.0

ÅR 2017 - 2020

Förord

Arbetet med den kommunala VA planen har genomförts via en styrgrupp med tjänstemän från kommunledningskontoret, miljökontoret, stadsbyggnadskontoret och Nodava AB.

Kommunstyrelsens arbetsutskott förstärkt med ordförande från miljökontoret och Nodava AB har utgjort politisk styrgrupp.

Särskild vikt har lagts på dialog med Orsas medborgare. Fastighetsägare med enskild VA försörjning har fått en enkät som sammanställts. Medborgardialog hölls under tidig vår via möten på tre platser, Hansjö, Holen och Skattungsbyn. Mötena var välbesökta.

Dessutom genomfördes tre möten (Hansjö, Hembygdsgården, Skattungsbyn) under november månad i syfte att diskutera utkast VA plan innan planen färdigställs inför sedvanlig remiss och beslutsprocess.

Den kommunala VA planen utgår från en VA policy som anger utmaningar och mål för VA försörjningen i Orsa. Policyn ska vara beslutad av kommunfullmäktige.

Underlagsmaterial framgår av en VA översikt, där bland annat hänvisning sker till ett omfattande GIS - kartmaterial, som är avsett att ligga till grund för VA plan arbete under lång tid framöver.

Det finns flera syften med att kommunen tagit fram en kommunal VA plan men ambitionen har varit att inom ramen för gällande lagar och myndighetskrav främja;

- livskvalitet där alla invånare har ett hälsosamt dricksvatten och en närmiljö som inte är påverkad av avloppsvatten,
- säkerställa en långsiktig hållbar VA försörjning
- möjligheter att utveckla byarna i Orsa
- stimulera inflyttning, turism och företagande
- dialog mellan medborgare, tjänstemän och politiker

Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Thalín

Vice ordförande

Marie Olsson

Innehåll

1	Inledning	1
2	Bakgrund och syfte	1
3	Skydd av vattentäkter och vattenresurser	2
3.1	Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning	2
3.2	Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter	3
3.3	Skydd av enskilda vattentäkter	3
4	Kretslopp och resurshushållning	4
5	Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)	4
6	Enskild VA försörjning	6
7	Kommunikation	9
8	Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan	10
9	Konsekvensbeskrivning	13
10	Organisation under planperioden	16
11	Ordlista	16

Bilaga 1 Bedömningsutfall enskild VA försörjning

1 Inledning

Alla behöver vatten och vi har ett gemensamt ansvar att se till att även framtida generationer kan ta del av det fina vatten som vi idag har i Orsa. För att uppmärksamma utmaningarna och prioritera åtgärderna, för en hållbar försörjning av vatten och avlopp, har Orsa kommun arbetat fram en strategisk och långsiktig vatten och avloppsplan (VA-plan).

Planen har tagits fram genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. VA-planen ska användas under många år framåt och revideras vart 4:e år. Denna plan har en planperiod som gäller 2017 – 2020.

”Policy vatten och avlopp” har varit vägledande för prioriteringar och ställningstaganden i planen. Underlag och fakta som använts framgår av ”Översikt vatten och avlopp”. Båda dokumenten finns att tillgå på kommunens webbplats, www.orsa.se.

Planen innehåller:

- Bedömningsutfall enskild VA försörjning
- Åtgärder inom områdena *Skydd av vattentäkter och vattenresurser, Kretslopp och resurshushållning, Allmän vatten- och avloppsförsörjning och Kommunikation.*

Nästan 50 % av kommunens invånare är anslutna till allmänna anläggningar för dricksvatten som sköts av NODAVA AB som är delägt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

Övriga har egen försörjning, vid egen fastighet eller gemensamt. Orsa har jämförelsevis stor andel av befolkningen som har dricksvatten via föreningar (ca 32 %).

Det finns ca 1300 enskilda avloppsanläggningar varav ett fåtal drivs i föreningsform. Övriga är anslutna till allmänt (kommunalt) avlopp.

Förutsättningarna liksom standard på anläggningar varierar och i många fall kommer det att krävas insatser för att säkerställa en god försörjning av vatten och avlopp. Inte minst för att uppnå lagar och myndighetskrav.

2 Bakgrund och syfte

Huvudsyftet är att säkerställa att invånare och besökare i Orsa kommun har bra dricksvatten och ett omhändertagande av avloppsvatten som säkerställer en god livsmiljö. Orsa kommun arbetar för att upprätthålla en levande landsbygd med god livskvalitet och ett tryggt boende. Kommunen har ett ansvar för att planera och arbeta för att det finns en god försörjning av vatten och avlopp i kommunen.

Det finns lagar och krav som avser att skydda invånare från dricksvatten som kan vara hälsofarligt och säkerställa att vårt avlopp inte påverkar vår våra sjöar och vattendrag, badplatser och andra skyddsvärda miljöer.

När det finns behov av att lösa försörjningen av vatten eller avlopp för en viss bebyggelse har kommunen skyldighet att ordna allmänt VA. Länsstyrelsen kan ålägga kommunen att ordna allmänt VA.

Kommunen vill med VA-planen skapa sig en egen planering för att förvalta och utveckla kommunens försörjning av vatten och avlopp. VA-planen stödjer kommunens samhällsutveckling och medför att de hälso- och miljökrav som ställs på dricksvatten och avloppshantering kan prioriteras så att största möjliga nytta ges för de ekonomiska insatser som kommer att behövas.

Med VA-planen vill kommunen också bidra till en bättre hushållning med naturresurser, minska förbrukningen av vatten, minska energianvändningen och återföra näringsämnen från avloppet till jord- eller skogsbruk.

Planen samordnar planeringen från kommunens olika förvaltningar och kommunala bolag så att kommunen agerar på ett samordnat sätt.

Planen är också ett viktigt verktyg för att informera och kommunicera med invånare i kommunen gällande försörjningen av vatten och avlopp. På kommunens webbplats finns fortlöpande information om arbetet med VA-planen och dess genomförande.

3 Skydd av vattentäkter och vattenresurser

3.1 Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning

Sverige har i ett internationellt perspektiv mycket goda tillgångar på rent dricksvatten. Det gäller såväl ytvatten som grundvatten.

I Orsa kommun finns de främsta vattenresurserna i isälvsavlagringar (grusåsar) där Orsadeltat är den största. Från den tas bland annat vatten till Boggas vattentäkt som försörjer en stor del av Orsas invånare med dricksvatten.

Länsstyrelsen har i rapport 2012:02 "Vattenförsörjningsplan i Dalarnas län" angett de viktigare vattentillgångarna som bör skyddas och dessa är Orsadeltat som sträcker sig från Skattungsjön ned till Orsa sjön (klass 2 – viktig och skyddsvärd grundvattenförekomst av kommunalt intresse).

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjnings-intressen för Orsa kommun	Stöd vid planering, exploatering, bygglov och tillståndsgivning Stödjer förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödjer nationella och regionala miljömål Stödjer mål i VA policy.	Restriktioner för markanvändning och annan verksamhet som kan medföra risk för pågående eller framtida uttag av dricksvatten.
2. Utreda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	Boggas vattentäkt har begränsade möjligheter ökade uttag Det finns framtida behov av ökat vattenuttag, bland annat som följd av expansion Grönklitt och utbyggnad allmänt VA Ingår som del i åtgärd 9.	Tydliggöra om nya vattentäkter kan anläggas och dess kapacitet och förutsättningar att iordningsställa dem (tillstånd, ekonomi, etc.).

3.2 Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter

Inom den allmänna VA anläggningen skyddas vattentäkter via så kallade vattenskyddsområden. De allmänna vattentäkterna Boggas och Torsmo har fastställt skyddsområde men det saknas för Grönklitt.

Enbart Boggas vattentäkt har tillstånd för vattenuttag.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Höjd säkerhet leverans dricksvatten Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet

3.3 Skydd av enskilda vattentäkter

Enskilda vattentäkter saknar normalt skydd. Skydd kan dock erhållas genom att anta lokala hälsoskyddsföreskrifter. Ansvaret för att genomföra åtgärder ligger på den ansvarige för vattentäkten. Kommunen bör dock vara rådgivande och ge stöd vid utformning av föreskrifterna.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Höjd säkerhet leverans dricksvatten Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet Ökad trygghet invånare som är med i föreningar Kräver kommunal finansiering
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja mål i VA policy.	Se ovan

4 Kretslopp och resurshushållning

Miljöbalkens syfte är att skapa en god resurshushållning och en god livsmiljö även för kommande generationer. Inom VA försörjning avses främst kretslopp av näringsämnen (fosfor) från avlopp som ett prioriterat område, ex. återföring av slam från avloppsreningsverk. I Sverige finns det på många håll begränsningar (kvalitet, opinion, m.m.) som gör att slammet inte kan återföras till växtproduktion. I Orsa kommun används slammet till anläggningsjordar. En annan viktig resursfråga inom allmänt VA är den relativt stora mängden energi som åtgår för att förse invånare och besökare med VA försörjning. I Orsa kommun åtgår ca 1500 MWh/år, vilket motsvarar ungefär 75 villahushåll med en förbrukning på 20 000 kWh/år.

I den enskilda VA försörjningen är det svårare att skapa större effekter inom kretslopp och resurshushållning på grund av de mycket spridda anläggningarna. Inte desto mindre kan det vara av vikt att skapa grund för ett framtida samhälle som även lokalt är anpassat till en god resurshushållning.

Hushållning med energi samordnas med kommunens arbete med Energi- och klimatplan.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	Bidra till en hållbar kommun Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökat kretslopp Minskat nyttjande av ändlig fosfor Ökad energiutvinning Minskat transportbehov av slam
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	Bidra till en hållbar kommun Säkerställa slammets kvalitet Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökade förutsättningar för att slam kan återanvändas i kretsloppet Minskad belastning av oönskade ämnen i naturen (kemikalier, läkemedel etc.)

5 Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)

I Orsa kommun sköter och administrerar NODAVA AB den allmänna Va-anläggningen åt ägaren och huvudmannen Orsa Vatten och Avfall AB.

Den allmänna VA anläggningen lyder under lagen om allmänna vattentjänster vilket ställer särskilda krav på att upprätthålla en god VA standard. Lagen gäller även kommunens ansvar att ordna allmän VA försörjning.

Orsas allmänna VA försörjning sker via 3 vattenverk och 5 avloppsverk samt ca 20 mil VA ledningar. Debiterad mängd vatten uppgår till ca 270 000 m³/år.

Ledningsnätet är gammalt och behöver förnyas. Stora delar av vatten och avloppsanläggningarna i Orsa kommun byggdes under perioden 1955 – 1979. Detta innebär att stora delar av ledningsnätet är 40 – 60 år gammalt.

Dagvatten från städer och samlad bebyggelse har historiskt sett avletts samlat i ledningar. Det har visat sig att även dagvatten har påverkan på sin omgivning både vad gäller föroreningar och näringsämnen. Genom att dagvatten hitintills oftast har letts i ledningar till en samlad utsläppspunkt kan det uppstå höga halter och stora flöden till ett ibland litet och känsligt vattendrag. Stora flöden påverkar genom att de kan medföra översvämningar och erosion.

Framst de centrala delarna av Orsa har ett allmänt dagvattensystem utbyggt. Generellt eftersträvas LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten) och en hållbar dagvattenhantering vid planering i dagsläget. Detta innebär att avrinningen av dagvatten fördröjs och ska efterlikna vattnets naturliga förlopp.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Säkerställa att verksamhetsområdet är utformat enligt den ambition som fanns vid fastställandet	Tydligare för fastighetsägare vad som gäller
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara utökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning	Det finns stora begränsningar i förutsättningar att öka uttag av vatten och omhänderta avloppsvatten vid kommunens huvudvattentäkt och huvudreningsverk. Grönklitt har aviserat visioner om kraftig utbyggnad utöver befintliga planer. Förslag på nya detaljplaner kan lämnas in relativt omgående som ska behandlas. Nuvarande kapacitet och förutsättningar i Grönklitt för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten begränsar denna vision. Utredning innefattar bland annat möjligheter att samordna VA försörjning i Grönklitt med utbyggnad av allmänt VA enligt kapitel 6. Alternativen är bland annat utveckling av befintliga VA anläggningar, nya VA anläggningar och samordning med VA anläggningar i Mora	Klargöra alternativ och effekter för att lösa kommunens framtida VA utmaningar. Politiska beslutsunderlag. Underlag för ställningstaganden om ärenden enligt PBL (detaljplaner, bygglov, etc.)

	som också genomgår större översyn med anledning av utbyggnad av allmänt VA i Mora)	
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	Säkerställa långsiktigt VA försörjning Stödja nationella och regionala miljömål Stödja VA policy	Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät Minskad energiförbrukning i pumpstationer och avloppsverk Eventuellt ökade investeringskostnader
11. Ta fram dagvattenprogram	Förebygga klimateffekter Tydliggöra ansvar och roller Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja VA policy	Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät Minskad risk för översvämningar i bebyggelse

Se även ”Kretslopp och resurshushållning” där slam och energi redovisas.

6 Enskild VA försörjning

En kommun är skyldig enligt lagen om allmänna vattentjänster att ordna vattentjänster om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för områden med befintlig eller blivande bebyggelse.

Bedömningar om vilka områden som har störst behov att ordna vatten- och avloppsförsörjning i ett större sammanhang sker utifrån följande parametrar.

Bedömning om behoven sker utifrån följande parametrar;

- A. Antal fastigheter och dess nyttjandegrad
- B. Bebyggelseutveckling
- C. Förutsättningar försörjning av dricksvatten (störst vikt)
- D. Känslighet recipient och naturmiljö
- E. Funktion och förutsättningar ordna enskilda avlopp

Bedömning av möjligheter sker utifrån

- F. Kostnader för utbyggnad av allmän VA anläggning
- G. Samordningsvinster vid utbyggnad

I bilaga 1 framgår bedömningsutfall för områden i Orsa med utgångspunkt från dessa parametrar. Listan är vägledande för bedömning av behov och förutsättningar utbyggnad allmän VA anläggning. Listan är också ett underlag för planering, tillsyn och prioriteringar rörande framtida enskild VA försörjning.

Under den första planperioden, 2017 - 2020, bedöms delar av södra Orsa (Holen, Vångsgärde, Lisselhed, Lunden) vara det mest prioriterade området att utreda förutsättningarna till att ordna en långsiktigt hållbar VA försörjning. Området kan uppfylla kriterier för kommunal utbyggnadsskyldighet men kommunen vill klarlägga förutsättningar till detta innan ställningstaganden görs, senast vid nästa revidering av VA plan.

Motiven till detta är främst;

- Tryggad vattenförsörjning är central och kommunen vill ge Sörmedssjöns vattenförening möjlighet att utreda och bedöma sina långsiktiga möjligheter att säkerställa kvalitet och kvantitet i området.
- Klarlägga förutsättningar för vattenförsörjning samt enskilda avlopp, såväl status som förutsättningar att ordna lokala lösningar
- Skapa en dialog med berörda fastighetsägare och för ändamålet tillsätta VA rådgivningsresurs, se åtgärd 19, som kan vara stöd i arbetet med studera alternativa lösningar
- En stor andel av Orsas VA försörjning (avsevärt större än normalt) sker via enskilda lösningar och frågan om alternativ är därför principiellt viktig inför framtida ställningstaganden.
- Orsa kommun avser under 2017 färdigställa översiktsplan där särskilt södra Orsa förmodas anges som ett utvecklingsstråk. Detta väntas ge ökat stöd för prioriteringar om framtida VA försörjning i området.
- Nodava ska under de närmaste åren genomföra vägvalsutredning som väntas ge besked om framtida investeringar i den allmänna VA anläggningen, se åtgärd 9, vilket är särskilt viktigt då Orsa allmänna VA anläggning är förhållandevis liten (ekonomiskt).
- Nodava ska utveckla möjligheter och riktlinjer för fastigheter nära verksamhetsområden att ansluta sig, se åtgärd 13 och 14, genom dialog med fastighetsägare, vilket väntas ge stöd för att bedöma hur stort intresset för kommunalt VA är i områden där kommunen har goda möjligheter till anslutning
- Nodava ska också under de närmaste åren ta fram riktlinjer för utbyggnad och finansiering, se åtgärd 15-16, bland annat med stöd av pågående kommunal utbyggnad i Mora.

Med utgångspunkt från detta arbete avser sedan kommunen att fortsätta sitt planarbete med att säkerställa VA försörjningen i Orsa.

Det är viktigt att poängtera att VA situationen i Orsa bedöms kräva ett tydligt förbättringsarbete för att uppnå de krav och förväntningar som finns gällande enskild VA försörjning. I många områden finns behov som kan föranleda allmän utbyggnadsskyldighet.

Gemensamma lösningar ska stimuleras och teknikval ska beakta kretslopp och resurshushållning.

Utifrån tabell 1 bedöms således följande vara prioriterat under planperioden 2017 – 2020;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
12. Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	Miljö- och hälsomässiga behov Principiellt stöd för fortsatt planarbete för att trygga framtida VA försörjning	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp
13. Utreda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger	Miljö- och hälsomässiga behov	Förbättrad försörjning dricksvatten

<p>nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning</p> <p>Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet.</p> <p>Sker via dialog med fastighetsägare</p>		<p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p>
<p>14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.</p>	<p>Ansluta fastigheter där avsikten varit eller är att dessa ska ingå i allmän vatten- och/eller avloppsförsörjning</p> <p>Stödja tillsynsarbetet</p> <p>Miljö- och hälsomässiga behov</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p> <p>Rättvisa mellan fastighetsägare</p>
<p>15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA</p>	<p>Kvalitetssäkra den interna arbetsprocessen med ständiga förbättringar</p> <p>Säkerställa kommunikation med berörda fastighetsägare</p> <p>Stödja mål i VA policy</p>	<p>Effektivt genomförande av projekt</p> <p>Ökat förtroende och nöjdhet hos invånare</p>
<p>16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA</p>	<p>Underlätta hantering av taxor och finansiering</p> <p>Tydligare regelverk vid anslutningar</p> <p>Stödja mål i VA policy</p>	<p>Bättre ekonomisk planering</p> <p>Bättre arbetsprocesser med god transparens</p>
<p>17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp i hela kommunen</p>	<p>Miljö- och hälsomässiga behov</p> <p>Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021</p> <p>Stödja VA policy</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p>
<p>18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp</p>	<p>Anpassa bedömning till kommande råd från Havs- och vattenmyndigheten samt förutsättningar i Orsa kommun</p> <p>Stöd för upprättande av tillsynsplan för miljökontoret</p>	<p>Minskad risk för skadlig lokal påverkan (ex dricksvattentäkter)</p> <p>Ökad ekonomisk hushållning</p>

	Stödja mål i VA policy	
<p>19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar <p>Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl.</p> <p>Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras.</p> <p>Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.</p> <p>Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.</p> <p>Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas</p>	<p>Tillmötesgå behov som framkommit via medborgarmöten</p> <p>Stödja enskild VA försörjning i de fall där allmänt VA inte är aktuellt i närtid</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p> <p>Ökad ekonomisk hushållning</p> <p>Långsiktig utveckling av föreningar i byar</p>

7 Kommunikation

VA försörjningen påverkar Orsa kommun som samhälle och dess invånare och besökare och det är flera allmänna organisationer som berörs av VA frågor i sitt arbete.

Kommunikation är en mycket viktig del i att uppnå planens ambitioner.

Kommunikation ska, om inte annat anges, beredas i VA plan gruppen och förankras i dess politiska styrgrupp.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
20. Plan för kommunikation	Förenkla information och kommunikation under planperioden Kommunens web plats Seminarier Enkäter Se även åtgärd 19	Ökad effektivitet Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp

8 Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan

Följande tabell sammanställer åtgärder med ansvar och tid som anges i VA planen.

Åtgärd	Ansvar	Tid (klart)	Beslutsinstans
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjnings-intressen för Orsa kommun	Kommunstyrelsen	2017 ¹	Kommunfullmäktige
2. Utreda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	Nodava	2020	Styrelse Orsa Vatten och Avfall AB
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt	Nodava	2018	Länsstyrelsen
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	Kommunstyrelsen	2020	Kommunfullmäktige
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	VA plan grupp	2020	Förankras i politisk styrgrupp
6. Utreda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse

¹ I samband med att översiktsplan antas

av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)			
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Nodava	2017	Kommunfullmäktige
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara utökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning	Nodava	2017	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
11. Ta fram dagvattenprogram	Kommunstyrelsen	2017	Kommunfullmäktige
12. Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	VA plan grupp	Årlig avstämmning	Politisk styrgrupp
13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet. Sker via dialog med fastighetsägare	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse

14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	VA plan grupp	2017	Förankras i politisk styrgrupp
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	VA plan grupp	2017	Förankras i politisk styrgrupp
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	Nodava	2017	Förankras i politisk styrgrupp
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp	Miljökontoret	2017	Miljönämnden
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	Miljökontoret	2017	Miljönämnden
<p>19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar <p>Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl.</p> <p>Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras.</p> <p>Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.</p> <p>Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.</p>	VA plan grupp	2017	Kommunstyrelsen

Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas			
20. Plan för kommunikation	VA plan grupp	2017	Politisk styrgrupp

9 Konsekvensbeskrivning

Konsekvenserna av VA planen syftar sammantaget till att skapa en långsiktigt hållbar VA försörjning i Orsa kommun. Effekten av VA planen och dess åtgärder sammanfattas utifrån VA policyns hållbarhetsmål.

Miljö: Påverkan yt- och grundvatten, kretslopp, resurshushållning

Ekonomi: Ekonomiska konsekvenser för medborgare i Orsa

Socialt: Hälsa, livskvalitet, boendetrygghet, likställighet, etc.

Bedömningen sker i tre nivåer;

++ Betydande förbättring

+ Mindre betydande förbättring

0 Ingen betydande förändring

- Mindre betydande försämring

-- Betydande försämring

Åtgärd	Miljö	Ekonomi	Socialt
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjnings-intressen för Orsa kommun	0	0	++
2. Utredda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	0	0	++
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt	+	0	+
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	+	0	++
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	+	0	++
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	++	0	0
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	++	0	0
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	0	0	+
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara utökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning	++	0	++
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	+	0	+
11. Ta fram dagvattenprogram	++	0	0

12. Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	++	0	++
13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet Sker via dialog med fastighetsägare	++	0	++
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	++	0	++
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	0	+	+
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	0	++	+
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp	++	--	++
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	++	0	++
19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl. Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras. Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande. Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.	0	+	++

Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas			
20. Plan för kommunikation	0	0	++

10 Organisation under planperioden

Under planperioden ska en VA plan grupp finnas som ansvarar för att planera, samordna och följa upp VA planen samt årligen samordna svar till Vattenmyndigheten. Gruppen ansvarar även för att initiera nästa revidering av VA plan för nästkommande planperiod.

Gruppen består av ansvarig tjänsteman från kommunledningskontor, NODAVA, miljökontor och plankontor. Sammankallande är kommunledningskontoret (Kommunchef). Gruppen kan adjungera in fler personer efter behov. Gruppen bör genomföra minst fyra möten per år.

En politisk styrgrupp föreslås utses att gälla under planperioden med ansvar att utgöra samrådspart till VA plan gruppen i strategiska ställningstaganden och vägval samt vara beredande i ärenden som behöver beslutas i KS-KF. Gruppen ska sammankallas minst 1 gång per år, helst inför kommande budgetprocess.

11 Ordlista

<i>Allmän VA-anläggning</i>	<i>En VA-anläggning som kommunen har rättsligt bestämmande över och som har ordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV)</i>
<i>Avlopp</i>	<i>Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.</i>
<i>Dagvatten</i>	<i>Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.</i>
<i>Enskild VA-anläggning</i>	<i>En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.</i>
<i>Gemensambetsanläggning</i>	<i>En enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera delägare gemensamt.</i>
<i>LAV</i>	<i>Lagen om allmänna vattentjänster.</i>
<i>LAV 6§ om Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster:</i>	<p><i>Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall Kommunen:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Bestämna det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och</i> <i>2. Se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.</i>
<i>Nodava AB</i>	<i>Driftbolag samägt mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner med uppgift att sköta den allmänna VA anläggningen</i>
<i>Orsa Vatten och Avfall AB</i>	<i>Helägt av Orsa kommun. I detta bolag ligger ägandet av VA- och</i>

avfallsanläggningar.

<i>Riktlinjer</i>	<i>En riktlinje innehåller anvisningar om hur en fråga ska hanteras. Den är vägledande i hur tjänstemän bör agera.</i>
<i>Rutiner</i>	<i>Rutiner anger en arbetsbeskrivning och är mer konkret än riktlinjer.</i>
<i>VA-anläggning</i>	<i>En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse.</i>
<i>Verksamhetsområde</i>	<i>Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.</i>

Bilaga 1. Bedömningsutfall enskild VA försörjning

